

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/25-2025/26 (skrajne daty)

Rok akademicki .2025/26

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wybrane elementy teorii i antropologii literatury
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Humanistycznych
Kierunek studiów	Filologia angielska
Poziom studiów	II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok II, semestr 3,4
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot kierunkowy do wyboru / specjalność nauczycielska
Język wykładowy	Polski, z formułami i przykładami angielskimi
Koordynator	Prof. dr hab. Oksana Weretiuk
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Oksana Weretiuk

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	15								2
4	15								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

--

Podstawy wiedzy o literaturze, ukończony kurs ze wstępu do literaturoznawstwa, historii literatury brytyjskiej i amerykańskiej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Celem wykładów jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami i problemami stającymi przed współczesną teorią literatury. Realizacja przedmiotu zmierza do rozbudzenia zainteresowania studentów problematyką teoretyczną, pobudzenia ich do krytycznego myślenia i zachęcenia ich do stosowania odpowiednich koncepcji teoretycznych, metodologii i metod w analizie i interpretacji dzieł literackich.
C2	Zapoznanie studentów z wybranymi tradycyjnymi metodologiami literaturoznawczymi i nowymi trendami badań literaturoznawczych
C3	Zapoznanie studentów z elementami antropologii literatury
C4	Wypracowanie u studentów umiejętności doboru właściwej metody dla przeprowadzenia badania tekstów literackich/kulturowych

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu podział literaturoznawstwa na poszczególne działy oraz zależności między nimi;	K_W05
EK_02	Student zna w pogłębionym stopniu najważniejsze nurty badań literaturoznawczych, metodologię badań literackich oraz ich tendencje rozwojowe, a także rozumie kontekst ich kształtowania się	K_W05, K_W04
EK_03	Student w zaawansowanym stopniu zna główne kategorie, pojęcia teoretyczne związane z badaniem aktu twórczego, dzieła	K_W05, K_W04

	literackiego i identyfikuje je z określonym nurtem literaturoznawczym	
EK_04	Student potrafi dobrać i zastosować właściwe metody i narzędzia do rozwiązywania problemów właściwych dla literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii w obrębie filologii angielskiej;	K_U01,
EK_05	student potrafi przeanalizować i zinterpretować wybrane teksty wykorzystując posiadaną wiedzę teoretyczną	K_U01, K_Uo2
EK_06	Student potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi literaturoznawstwa, wyciągać logiczne wnioski i przygotować literaturoznawczą/kulturoznawczą pracę pisemną w języku angielskim o charakterze badawczym	K_U02, K-U05
EK_07	Student jest przygotowany do samodzielnego krytycznego myślenia i stosowania odpowiednich koncepcji teoretycznych, metodologii i metod w analizie i interpretacji zjawisk społeczno-kulturowych.	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Przełom pozytywistyczny (Dilthey, Croce, Bergson). Fenomenologia literatury (Fenomenologiczna teoria R. Ingardena i kontynuatorów)
Psychoanaliza literacka (Teoria nieświadomości Freuda i literatura. Psychoanaliza literacka Junga, Frye'a, Maurona. „Język pragnienia” Lacana.
Formalizm rosyjski (Język poetycki; forma a treść; fabuła i sjużet; morfologia bajki Proppa; teoria rewolucji literackiej Tynianowa). Formalizm amerykański i jego założenia (New Criticism). Analiza utworu metodą close- reading (przykład i samodzielna analiza studentów)
Strukturalizm i semiotyka (Metoda strukturalna. Lingwistyka de Saussure'a. Strukturalizm czeski. R. Jakobson: problemy komunikacji literackiej; funkcja poetycka; język a semantyka. Badania nad narracją: Levi-Strauss, Barthes, Todorov. Semantyka strukturalna Greimasa. Semiotyka funkcjonalna a generatywna w literaturoznawstwie). Przykład analizy semiotycznej tekstu literackiego.

Recepcja dzieła literackiego. H.R. Jauss i estetyka recepcji. Proces historycznoliteracki jako recepcja dzieł literackich. „Reader-oriented theories” (Gerald Prince, Stanley Fish, Jonathan Culler, Norman Holland). Problemy odbioru i odbiorcy w polskiej i anglosaskiej nauce o literaturze.
Poststrukturalizm i dekonstrukcja (Jacques Derrida, Michel Foucault, Georges Bataille. Semiologia a grammatologia. Literatura – mimesis, szczepienie, dysseminacja). Przykład analizy metodą dekonstrukcji.
Postkolonialna teoria literatury (E. Said, G. Spivak). Feministyczne teorie. Pierwsza fala krytyki feministycznej (Virginia Woolf, Simone de Beauvoir). Następne fale krytyki feministycznej (Kate Millett, Elaine Showalter, Julia Kristeva, Helene Cixous, Luce Irigaray i in.). Podstawy ekokrytyki i Animal Studies. Przykłady postkolonialnej, ekokrytycznej lektury i metodą krytyki feministycznej.
Postmodernistyczna literatura i teoria literatury. Intertekstualność jako podstawowy mechanizm działania twórczego w sztuce postmodernistycznej. Intertekst i znaczenie utworu
Miejsce antropologii kultury w humanistycznych naukach o człowieku. Antropologia i literatura (Rytualiści z Cambridge i ich antropologiczne badania literatury antycznej – Jane Harrison, Gilbert Murrey, F.M. Cornford; antropologiczne badania literatury modernistycznej – Frazer, Tylor, Vickery; N. Frye’a krytyka mitologiczna; strukturalizm antropologiczny Levi-Straussa). Antropologia kulturowa i antropologia literacka. Kierunki badań.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

wykład multimedialny z analizą fragmentów dzieł literackich

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
ek_01	test zaliczeniowy	w
Ek_02	test zaliczeniowy	w
EK_03	test zaliczeniowy	w
EK_04	test zaliczeniowy	w

EK_05	test zaliczeniowy	w
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	w
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć	w

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest obecność 80% oraz uzyskanie co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi na teście zaliczeniowym, sprawdzającym efekty uczenia się.

Skala ocen testów pisemnych przy zaliczeniu z oceną:

60-68% dst

69-76% +dst

77-84% db

85-92% +db

93-100% bdb

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	15+15
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	15+15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20+20
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2 + 2 = 4

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
------------------	-------------

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Amerykańska antropologia literatury, Kraków: Universitas 2003.

Baldick C. *The Oxford Dictionary of Literary Terms* (3 ed.).

Barth, F., Gingrich, A., Parkin, R., Silverman, S., *Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje...* Kraków 2007.

Culler J., *Teoria literatury*, Warszawa 1998.

Geertz, C., *Interpretacja kultur*. Przekł. M.M.Piechaczek. Kraków 2005.

Loomba, A., *Colonialism/Postcolonialism*. Oxon: Routledge 1998.

Mitosek Z., *Teorie badań literackich*, Warszawa 1987 – i wyd. następne.

Postmodernizm. Antologia przekładów. Red. R.Nycz. Kraków 1998.

Skubaczewska-Pniewska, A., *O różnych rozumieniach dzieła literackiego. Wybrane dwudziestowieczne kierunki literaturoznawcze wobec faktyczności dzieła literackiego*, Toruń 2006.

Teorie literatury XX wieku, red. A. Burzyńska, P.M. Markowski. Podręcznik. Kraków: Znak 2006.

Teorie literatury XX wieku, red. A. Burzyńska, P.M. Markowski. Antologia. Kraków: Znak 2006.

Wellek R., Warren A., *Teoria literatury*. Red. M. Żurowski. W-wa 1970.

Literatura uzupełniająca:

Archiwum przekładów „Pamiętnika literackiego”, Wrocław 1988.

Barth, J., *The Literature of Exhaustion* (1967); *The Literature of Replenishment*, 1979.

Barthes, R., *Mitologie*. Przekł. A. Dziadek. W-wa 2000.

Brooks, W., *Understanding Poetry*, 1938.

Eco, U., *Dzieło otwarte*. Przekł. J. Gałuszka i inni. W-wa 1973.

Freud Z., *Pisarz a fantazjowanie* (w:) *TBLZG*, t. II, cz. I.

Gandhi, L., *Postcolonial Theory: A Critical Introduction*, 1998.

Hawkes, T., *Strukturalizm i semiotyka*, tłum. Ignacy Sieradzki, PWN 1988.

Ingarden R., *O poznawaniu dzieła literackiego. [w:] Z problemów teorii literatury. Kierunki w badaniach literackich*, Warszawa 1993.

Jauss R., *Czytelnik jako instancja nowej historii literatury [w:] Studia z teorii literatury. II. Nowa krytyka. Antologia*, red. Z. Łapiński, Warszawa.

Jung C.G., *Archetypy i symbole*. Przekł. J. Prokopiuk, W-wa 1976.

Kraskowska, E., *O tak zwanej „kobiecości” jako konwencji literackiej*. W: *Krytyka feministyczna...*, red. G. Borkowska, W-wa 2000.

Levi-Strauss, C., *Antropologia strukturalna*. Przekł. K. Pomian. W-wa 1970.

Memmi, A., *The Colonizer and the Colonized*, 2006.

Miller, H., *Krawędź [w] Dekonstrukcja w badaniach literackich*, Gdańsk 2000.

Pajor, K., *Psychologia archetypów Junga*, Warszawa 2004.

Psychoanaliza i literatura (ed. Paweł Dybel), Gdańsk 2001.

Raymond F., *Surfiction: Fiction Now and Tomorrow*, 1975.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej